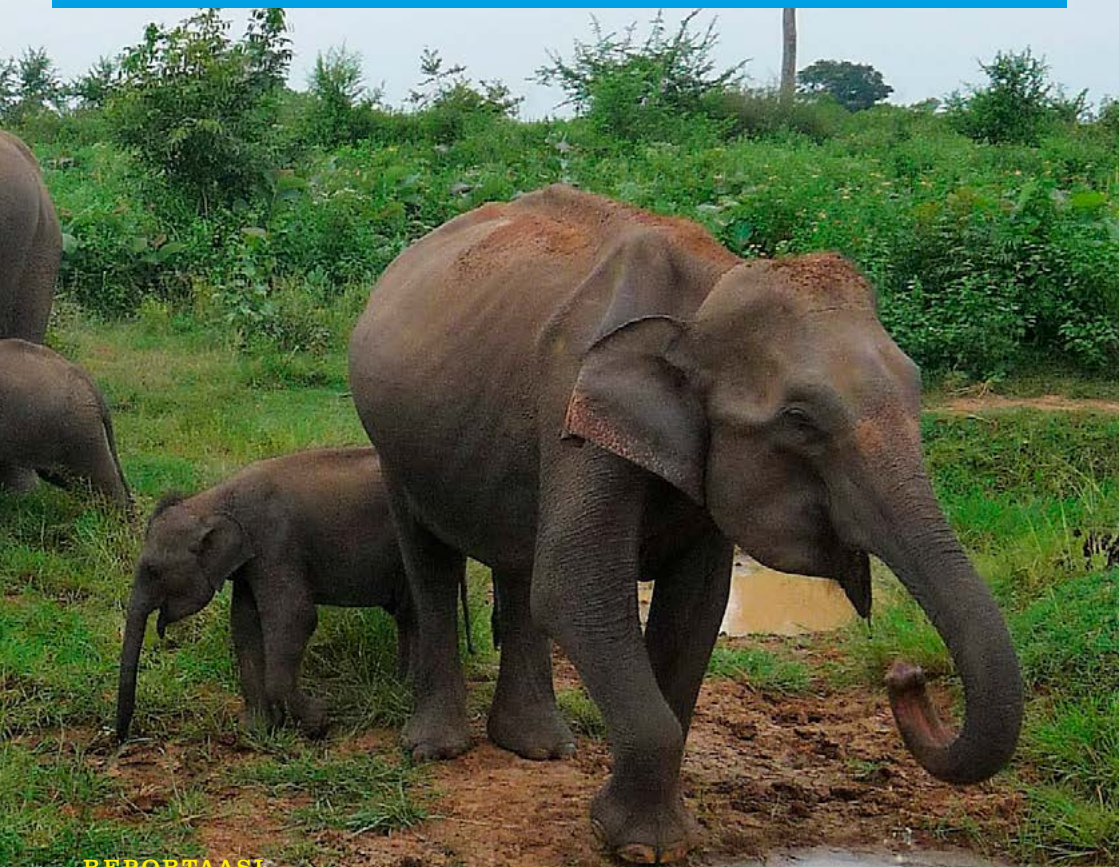

PÄÄSKYT

Kehitysmaayhdistys Pääskyt ry:n jäsenlehti | Nro 2/2018

REPORTAASI

KESKUSTELUA, NORSUJA JA ETURISTIRIITOJA

Kohti kestävää metsänhoitoa Sri Lankassa **S8**

AJANKOHTAISTA

EMMAUS TYÖLLISTÄÄ
ROMANIKERJÄLÄISIÄ

S3

OSALLISTU

LAHJOITA MANGOPUJU,
KASVIHUONE TAI TUKEA
SÄÄSTÖRYHMILLE

S15

TERVETULOA

PÄÄSKYJEN
SYYSKOKOUKSEEN
29.11.2018

S16

Tervehdys Pääskyt!

LOPPUVUOSI 2018 sekä seuraavaan vuoden alku ovat Pääskyille muutoksen aikoja, kun monivuotinen hankeyhteistyömme intialaisen SEWAN kanssa tulee tänä vuonna tältä erää päätökseen, ja jännityksellä odotamme, jatkammeko uusien hankekumppanien kanssa töitä meille uusissa maissa Nepalissa tai Sri Lankassa.

SEWAN kanssa yhteistyö alkoi vuonna 2010, ja kaikki SEWA-hankkeitamme seuranneet voivat varmasti yhtyä tuntemukseen, että kylläpä vuodet ovat menneet nopeasti! Monet viime vuosien pääskyaktiivit ovat tulleet mukaan toimintaamme SEWA-hankeryhmien kautta, ja oma pääskypolkunikin alkoi etvo-vapaaehtoisena SEWAssa vuonna 2011. Kahden yhteisen hankeemme aikana olen vierailut SEWAssa useaan otteeseen.

Olin vapaaehtoistyössä melkein kahdeksan kuukautta ja siinä ajassa ehti tutustua SEWAN ihmisiin ja toimintaan monipuolisesti. Ja monipuolistahan SEWAN toiminta totta tosiaan on. Vapaaehtoistyöjaksollani tutustuin esimerkiksi suureen silmäsaarialahankkeeseen, vehreään taimipuutarhahankkeeseen, päiväkoteihin, tietokoneohjelmia opetteleviin nuoriin, rakennustyöläisiin, ja pieniä kuivia peltotilkkuja viljeleviin päivätyöläisiin. Nämä vain muutamia mainitakseni.

SEWAssa kaikki naiset kutsuvat toisiaan sisikoiksi (ben), mikä eroaa suuresti yleisestä intialaisesta tavasta puhutella ylemmiksi

koettuja sanalla "madam". Matkoilla maaseudun ja pienten kaupunkien aluetoimistoihin nukuimme yleensä vieri vieressä johtajien ja kylien naisten kanssa patjoilla toimiston lattialla. Joskus patjamajoituksessa saattoi törmätä SEWAN muihin kiinnostaviin yhteistyökumppaneihin, kuten intialaisiin tekstiilisuunnittelijoihin. Suuren vaikutuksen minuun tekivät kylien paikalliset SEWA-johtajat, agewanit, jotka hoitivat yhteisiä asioita ja rohkaisivat muita. Ihailin myös Dungarpurin paikallistyöntekijöitä, jotka sitkeästi kiersivät kylästä kylään vaihtelevasti kulkevilla julkisilla kulkuneuvoilla, sekä sitä, miten kylissä miesten läsnä ollessa hiljaiset naiset rohkaistuivat naisryhmissä puhumaan ja jakamaan kokemuksiaan. Monet kertoivat minulle itseluottamuksen kasvusta, mikä on osa tärkeää pohjatyötä, jota Pääskyjen hankkeet ovat edesauttaneet.

On ollut hienoa olla tukemassa SEWAN työtä. Erityinen arvo on sillä, että kyseessä on naisten oma järjestö, joka antaa tilan naisille järjestäytyä yhdessä sekä toimia ja toteuttaa tavoitteitaan. Vaikka hankeyhteistyömme nyt päättyykin, kumppanuus säilyy pidempään. Lämpimät kiitokset kaikille SEWA-hankkeita vuosien varrella tukeneille pääskyille.

SUVI SILLANPÄÄ, PUHEENJOHTAJA

P.S. Työmme Intiassa jatkuu toki edelleen Prayatna Samiti –hankkeen puitteissa. Lahjoitusten lisäksi hanketta voi tukea ostamalla Pääskyjen aineettomia lahjoja, joista tarkempia tietoja sivulla 15.

EMMAUS TYÖLLISTÄÄ ROMANIKERJÄLÄISIÄ

Kuten pääskyt, myös Itä-Euroopan romanit muuttavat paikasta toiseen vuodenaikojen ja sesonkien mukaan. Suomen neljän Emmaus-ryhmän vuotuinen tapaaminen järjestettiin tänä vuonna liikkuvan väestön päiväkeskuksessa Hirundossa, Helsingin Sörnäisissä.

Koolla olivat Helsingin, Westervikin ja Ahvenanmaan Emmaus-ryhmät sekä Kehitysmaayhdistys Pääskyt. Mukana ja tavallaan isäntäväkenämme oli Hirundon (”hirundo” tarkoittaa haarapääskyä), Diakonissalaitoksen sekä romanialaisen E-Romnja-järjestön työntekijöitä.

On aina hauskaa ja hämmästyttävää kuulla, miten monenlaisia asioita voidaan yhteistyöllä ja vaatteita ja tavaroita kierrättämällä saada aikaan.

Romanikerjäläiset ovat kymmenisen viime vuoden aikana kuuluneet kaikkein haa-

voittuvimpiin Suomessa (aika ajoin) eläviin ihmisiin. Helsingin Emmaus antaa heille hätäapua Hirundon kautta.

Kerjäämisen syihin vaikuttamiseksi se on myös, yhdessä Diakonissalaitoksen kanssa, kehittänyt *Työtä ja toivoa* -hankkeen, jossa romaneille tarjotaan siivous-, puutarha- ja kunnostustöitä Helsingin alueella. Työt organisoidaan keikkapoolin kautta, ja asiakas saa niistä kotitalousvähennyksen. Koulutuksen työntekijöille antaa Diakoniasopisto.

Puolentoista vuoden aikana jo 18 romanian on saanut tätä kautta töitä ja toivoa.

Romanikerjäläisten työllistäminen on herättänyt huomiota ulkomaillakin. Työtä ja toivoa -hanke on saanut rahoitusta Euroopan Sosiaalirahastolta vuosiksi 2018-2019.

-Sen jälkeen toiminta toivottavasti kannattaa itse itsensä. Parhailtaan tutkimme, voi-

simmeko keikkapoolin kautta tarjota työtä myös turvapaikanhakijoille, Helsingin Emmauksen **Helka Ahava** kertoi.

HANKKEITA MYÖS ROMANIKYLISSÄ

Emmaus-ryhmät haluavat vaikuttaa romanien tilanteeseen myös paikan päällä. Yhteistyötä tehdään Diakonissalaitoksen ja paikallisten romanijärjestöjen kanssa.

Ahvenanmaan ja Westervikin Emmaus-ryhmät tukevat Valea Seacan romanikylää Romaniassa E-Romnja-järjestön kautta. Helsingin Emmaus puolestaan on tänä vuonna aloittanut vastaavan hankkeen Bulgarian Vidinissä, Drom-järjestön kanssa. Helkan mukaan yhtenä mahdollisuutena on kirpputorin perustaminen tulolähteeksi romaneille.

ROMANIALAISET LÄHTEVÄT MAASTAAN

Saimme kuulla myös Valea Seacan romanin **Mariana Dinun**, 43, kertovan elämästään. Nyt hän on onnellinen, koska on saanut työtä yhtenä Hirundon kolmesta romanityöntekijästä ja lisäksi työtä keikkapoolin kautta. Enää hänen ei tarvitse kerjätä.

Itse asiassa Mariana on tehnyt työtä jo kymmenvuotiaasta kolhoosin

pelloilla. Useimmat romanit tekevät päiväpalkkaisia maatöitä satokausien ja sesongin mukaan tai muuta tilapäistyötä. Mutta Romania on epätoivoisen köyhä maa. Köyhyys on ajanut maan 22-miljoonaisesta väestöstä jo 3,4 miljoonaa ihmistä muihin maihin. Noin 45 prosentilla kaikista työntekijöistä palkka on alle 200 euroa kuussa. Huonosti koulutetut ja syrjityt romanit saavat töitä viimeisinä, epävirallisesti eli vailla mitään turvaa ja oikeuksia.

Työnantajat, viranomaiset ja terveydenhoito kääntävät heille selkensä. Heihin suhtaudutaan yliolkaisesti kuin orjiin, ja orjia he olivatkin Romaniassa 500 vuotta, 1850-luvulle saakka.

Mariana Dinu

Kuva: Katri Simonen

Delia Manea (vasemmallalla), Nicoleta Pandle, Anca Nica, Maria Dorofte ja Mariana Dinu

Kuva: Anca Enache

ÄIDIKSI 12-VUOTIAANA

Moninkertaisen syrjintä kohdistuu romani-tyttöihin. Yhteisöt ovat hyvin patriarkaalisia ja vanhoillisia. Mariana Dinu naitettiin jo 12-vuotiaana. Sama kohtalo on ollut hänen kauniilla 12-vuotiaalla kuopuksellaan, Bibianalla. Tyttö on niin kaunis, että kylän miehet vaativat häntä puolisiksi pojalleen ja uhkasivat ryöstää tytön ja polttaa heidän kotinsa, jos he eivät suostu.

Tyttö oli annettava avioon ja hän sai heti lapsen. Nyt 17-vuotias tytär odottaa kaksoa.

Marina on joutunut hankkimaan rahaa perheelleen, johon kuuluu tällä hetkellä seitsemän aikuista ja yhdeksän lapsenlasta. Hän on ollut kerjäämässä Ruotsissa.

TYÖKYKYINEN HERÄTTÄMÄSSÄ SÄÄLIÄ HEIKKOMISSAAN

Kerjääminen on kovaa, pelottavaa ja riski terveydelle. Pahinta on kuitenkin häpeä.

- Minulla ei ole ollut voimaa katsoa ihmisiä silmiin. Kun vanha nainen kädet vavisten etsii kukkarostaan kolikoita, minua hävetää. Olen nuori ja työkykyinen, ja vanhus säälii minua. Miksi on näin? Tämä kysymys on aina mielessäni.

Marianan elämä muuttui kolme vuotta sitten, kun feministisesti suuntautunut E-Romnja-järjestö alkoi toimia kylässä. Se on saanut tytöt ja naiset keskustelemaan asiastaan ja tunnistamaan ongelmansa ja oikeutensa. Lapsiavioliitot ja kotiväkivalta on

kyseenalaistettu. Viranomaiset on pakotettu ottamaan romanitkin vakavasti. Tyttöjen oikeus korkeampaan koulutukseen on nostettu esille.

Mariana Dinu on oppinut ilmaisemaan itseään ja saanut itseluottamusta. Ennen hän ei tohtinut oikein tervehtiäkään kehtään. Nyt hän toimii E-Romnjan yhteyshenkilönä ja vapaaehtoistyöntekijänä. Järjestön rohkaisemana hän on myös päätenyt työntekijäksi Suomeen.

- Minusta on tullut vahva nainen, hän sanoo.

ROMANIT JA INTIA

Tapaamisessa Hirundossa kuulumme, että Helsingin Emmaus on aloittanut uuden hankkeen myös Intian Chattisgharin osavaltiossa, yhdessä Siemenpuusäitiön kanssa. Adivasi- eli alkuperäisasukkaiden parissa toimivan Parivartan-järjestön kautta tuetaan adivasiensa puolesta ja toimeentuloa bambukäsitöiden avulla.

Pääskyjen **Aija Taskinen** kertoi meidän Prayatna Samiti -hankkeestamme. Rajasthanissa, luoteisessa Intiassa, edesautamme kestävä vihannesten ja hirssin viljelyä kymmenessä kylässä.

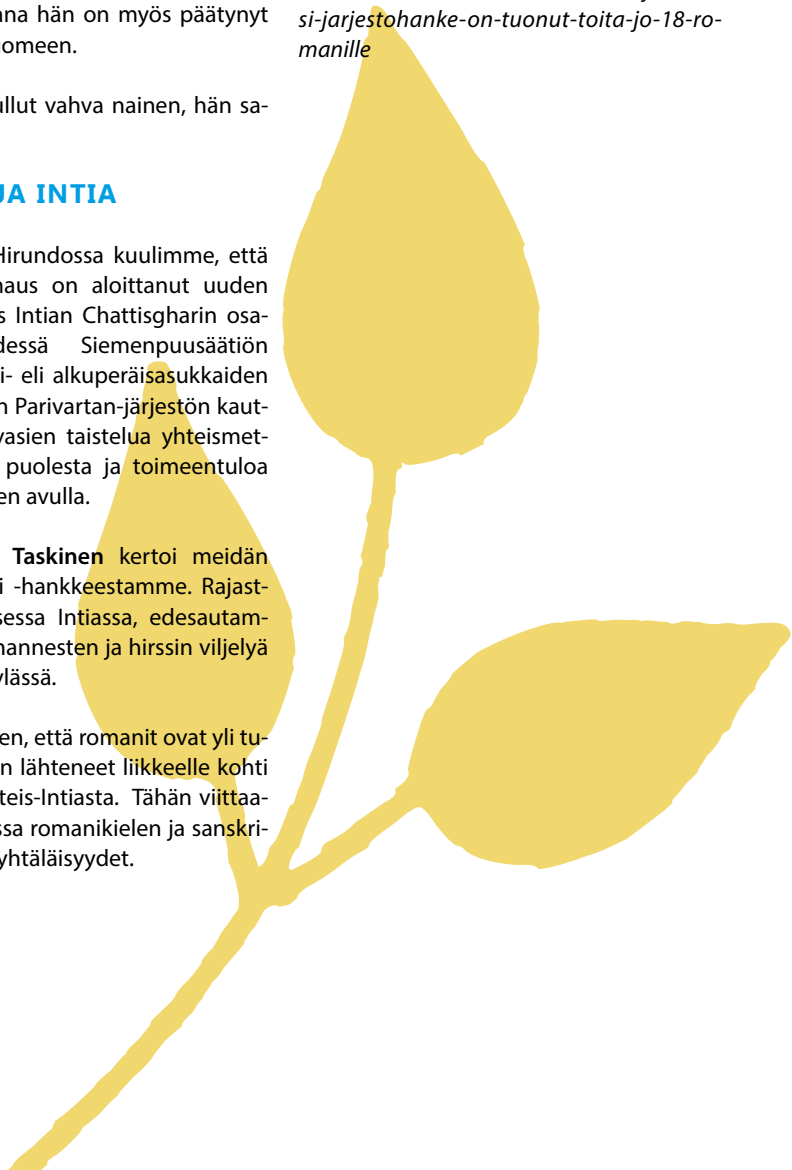
Arvellaan muuten, että romanit ovat yli tuhat vuotta sitten lähteneet liikkeelle kohti Eurooppaa Luoteis-Intiasta. Tähän viittavat muun muassa romanikielen ja sanskritin sekä hindin yhtäläisyydet.

KATRI SIMONEN

PS. Tarvitsetko siivousapua? Tai antaisitko sitä lahjaksi jollekulle?

Työtä ja toivoa-hankkeen keikkapooli:
<https://keikkapooli.wixsite.com/siivous>
 keikkapooli@outlook.com, puh. 050 43 55 419

Ks. myös <https://www.mailma.net/uutiset/mariana-dinun-ei-tarvitse-ena-kerjata-uusi-jarjestohanke-on-tuonut-toita-jo-18-romanille>

RUOHONJUURI RUOHONJUURI RUOHONJUURI RUOHONJUURI

RUOHONJUURI

RUOHONJUURI

RUOHONJUURI

RUOHONJUURI

RUOHONJUURI

Joulukuun hyvistuote

RUOHONJUURI

RUOHONJUURI

RUOHONJUURI

RUOHONJUURI

RUOHONJUURI

Lahjoitamme Frantsilan Appelsiini eteerisen öljyn koko joulukuun kampanjan tuoton Kehitysmaayhdistys Pääskyt ry:n Prayatna Samiti -hankkeelle.

Kehitysmaayhdistys Pääskyjen hankkeessa tuetaan ravinteikkaiden kasvien viljelyä Intian Rajastanissa.

Yhteensä kymmenessä kylässä perustetaan taimitarhoja, kotipuutarhoja ja siemenpankkeja sekä järjestetään koulutuksia mm. liittyen ekologisesti kestävään maanviljelyyn ja metsätalouteen. Hankkeessa edistetään erityisesti naisten toimeentuloa ja voimaantumista.

Ole mukana parantamassa maailmaa!

RUOHONJUURI RUOHONJUURI RUOHONJUURI RUOHONJUURI

REPORTAASI

KESKUSTELUJA, NORSUJA JA ETURISTIRIITOJA

KESKUSTELUA, NORSUJA JA ETURISTIRIITOJA

KOHTI KESTÄVÄÄ METSÄNHOITOA SRI LANKASSA

Kyläläiset piirtämässä karttaa omasta kylästään

Kuva: Sini Pellinen

Suomalainen kansalaisjärjestö Shalin ja srilankalainen ympäristöjärjestö Centre for Environmental Justice (CEJ) yhdistivät voimansa vuosina 2015-2017 Sri Lankan metsien puolesta. Viranomaisten, maanomistajatahojen ja paikallisyhteisöjen kanssa laadittiin metsänhoitosuunnitelmat kahdelle metsäalueelle Sri Lankassa. Suomalaisen kehitysyhteistyörahoituksen turvin avattiin keskustelu, mutta löytyikö yhteistä köyttä vedettäväksi?

Monsuunimetsän siimeksessä vilkkuu oranssia. Kangasnauhat on kiedottu käyrien runkojen ympärille rinnan korkeudelle. Nilgalan metsäalueella on vastikään ollut käynnissä buddhalaisten munkkien suorittama puiden pyhitys. Sen tarkoituksena on suojella alue hakkuilta. Ei kovinkaan kaukana pyhästä paikasta puut ja korkea aluskasvillisuus on raivattu uudisraivaajien viljelysten tieltä. Väliaikaisia asumuksia on pystytetty, mutta kunnallisia palveluita alueella ei ole. Maa kuuluu yhä valtion Metsälaitokselle ja sekä viljely että asutus siellä on luvatonta. Suuri osa raivatusta metsämaasta on joutilaana eikä tuota mitään. Tältä näyttää köyhyys Sri Lankan maaseudulla.

Nämä esimerkit kertovat tavasta käyttää maata Sri Lankassa. Maankäyttötapoja ja niiden hallinnoijatahoja on useita, mutta keskusteluyhteys toimijoiden välillä puuttuu. Tyypillisesti perimmäiset tavoitteet ovat samat: turvata oma toimeentulo ja hyötyä metsistä. Keinot, joilla tähän pyritään, ovat kuitenkin ristiriidassa.

Hallinnon monimutkaisuus, lainvoiman hataruus

Vuonna 2010 Sri Lankan pinta-alasta 26 prosenttia oli metsää. Maassa on viisitoista kansallispuistoa, mutta kasvillisuutta hakaataan 1,3 prosentin vuosivauhdilla. Metsäalasta 93 % on valtion omistamaa metsää, loput seitsemän yksityistä maata. Suurinta osaa valtion metsistä hallinnoi Metsälaitos, mutta metsämaita on myös muiden tahojen (mm. Wildlife Department) sekä valtion tee- ja kumiplantaasien alaisuudessa. Myös buddhalaistemppeleillä on omat metsänsä. Maanomistukseen liittyy maassa paljon hallinnollisia ongelmia.

Englantilaiset perustivat maahan modernin hallintokoneiston, jonka perua myös Metsälaitos on. Ympäristölainsäädäntöä siis löytyy, mutta säädösten lainvoima on kyseenalainen. Kehitys on nopeaa Sri Lankassa ja lyhytnäköisyys johtaa ongelmiin. Liian usein päätösten seuraukset joutuvat kantamaan ne, joilla on siihen kaikkein vähäisimmät mahdollisuudet.

Lainsäädännön perustakin on hatara: maan luokittelu on puutteellista ja maalueiden rajat epämääräisiä. Ongelmia aiheuttaa myös sanktioiden puuttuminen, joka osaltaan johtaa luottamuspulaan konfliktien osapuolten välillä. Lainsäädännön vaikeuksien taustalla on tiedon puute tai sen kertyminen tahoille, jotka eivät siitä hyödy. Ongelmia ovat myös voimatasapainon vääristymät, resurssien vähäisyys sekä väärinkäytökset. Kylätasolla ihmisten ymmärrys metsän arvosta on puutteellinen, joten metsän suojelusta ei välitetä.

Toki ilman metsä- ja ympäristölainsäädäntöä, suojelualueiden verkostoa sekä puuta tuottavia kotipuutarhoja Sri Lankan metsäekosysteemien tila olisi nykyistä surkeammassa kunnossa. Metsälaitoksen "Metsäsektorin suunnitelma vuosille 1995-2020" on asettanut tavoitteeksi maaperän, monimuotoisuuden sekä vesivarantojen suojelun. Strategiana on suojella nykyiset metsät sekä lisätä metsäpeite 35%:iin vuoteen 2020 mennessä. Metsälaitos oli laatinut vuoden 2016 loppuun mennessä 75 metsänhoitosuunnitelmaa, joita alettiin noudattaa vuoden 2017 aikana. Projektin kaksi kohdealuetta kuuluvat tähän kokonaissuunnitelmaan.

Bogahapalassa ja Nilgala: kompleksiset hankealueet

CEJ (Centre for Environmental Justice) on ympäristöjärjestö, jonka ydinosaamista on ympäristöoikeuteen liittyvä kasvatusta, lakineuvonta ja oikeusapu. CEJ tekee poliittikkavaikuttamistyötä pääkaupunki Colombossa, sekä tukee ruohonjuuritasolla ympäristöryhmien verkostoitumista. Shalinin ja CEJ:n yhteisen hankkeen tavoitteena oli laatia kestävä metsänhoidon suunnitelmat kahdelle kohdealueelle Sri Lankassa. Polttopisteinä oli erityisesti metsässä

tai sen laitamilla asuvien yhteisöjen osallistaminen kestäväan metsänhoitoon.

CEJ valitsi hankealueiksi Bogahapalassa ja Nilgalan metsät. Alueet ovat noin 10 000 hehtaarin kokoisia (n. kaksi kertaa Nuuksion kansallispuiston pinta-ala). Alueet ovat poliittisesti ja etnisesti stabiileja, mutta maanhallinnaltaan kompleksisia. Molemmat projektin metsistä ovat suojeltuja valuma-alueita, joita kuitenkin uhkaavat maakaappaukset sekä metsän luvaton muuttaminen plantaaseiksi.

Bogahapalassa kumpuileva maasto kätkee sisäänsä kuivaa ja kostea monsuunimetsää, savannia sekä jokilaakson kuivaa metsää. Alue tarjoaa elinympäristön lukuille eläinlajeille, mukaan lukien Aasian norsut. Metsä toimii Welioya-joen valuma-alueena. Joki puolestaan on elintärkeä etenkin metsän eteläreunalla sijaitsevien kyläin riisiviljelmille. Nilgala on Bogahapalassa metsää kuivempi metsäalue. Sen ytimessä on erillinen Galoya-kansallispuisto, jonka keskellä on suuri patoallas. Nilgalan alue toimii kansallispuiston suojavyöhykkeenä.

Nilgalan alueella on yhteensä noin 1500 asukasta 50-60 eri kylässä. Bogahapalassa on yksi Sri Lankan suurimmista metsäalueista (valuma-alue 18 000 hehtaaria) ja myös sen asutus keskittyy 50-60 kylään. CEJ on tehnyt aiemmin yhteistyötä Nilgalassa, joten perinteet kanssakäymiseen olivat olemassa. Yhteistyön muotoa yhteisöjen ja Metsälaitoksen välillä hiotaan Nilgalassa kuitenkin edelleen.

Paikalliset avainasemassa

Kyläläiset tuntevat metsänsä. Kyläin ja ympäristön vuorovaikutus on moninainen: toisaalta metsän tuntumassa asuvat ovat

Yhteisötapaminen Nilgalassa

Kuva: Heli Janhunen

metsänsuojelun nettohyötyjä, mutta heidän toiminnastaan aiheutuu myös haittaa. Kaskitalous on kuvaava esimerkki jälkimmäisestä. Paikallisilla on siis sekä oikeuksia että velvollisuuksia ympäristöönsä kohtaan, joten heidät on tärkeää saada mukaan metsäänsä koskevaan päätöksentekoon.

Paikallisten oikeus maahan tunnustetaan nykyisessä Sri Lankassa. Käytännössä näin ei aina ole. Muutos on kuitenkin suuri verrattuna siirtomaa-aikaan ja postkolonialistiseen yhteiskuntaan, jossa paikallisten metsänkäyttö oli ankarasti kielletty. Paikallisten sulkeminen ulos päätöksenteosta ei ole haitallista pelkästään ekologisesta näkökulmasta, vaan se asettaa ihmiset eriarvoiseen asemaan ja heikentää vaikutusmahdollisuuksia. Tämä aiheuttaa osaltaan levottomuutta, konflikteja ja syventää luottamuspulaa.

Hankkeen tavoitteena oli tuoda yhteen

sidosryhmät, jotka vaikuttavat metsänhoitoon ja -hallintaan: paikalliset, paikallishallinnon ja valtion. Keskusteluhyteyksien avaaminen ja vaikutusmahdollisuuksien paraneminen voimaannuttavat. Luottamus tulevaan ja omiin kykyihin kasvaa ja motivaatio ympäristön kestäväan kohteluun säilyy. Myös hallinto tarvitsee paikallisia. Metsässä asuvat todistavat maanomistuskysymyksiin liittyviä rikkomuksia ja voivat raportoida niistä, mihin paikallisilla metsäviranomaisilla ei aina ole voimavaroja. Tahot voivat siis auttaa toinen toisiaan. Paikallislähtöisyydessä on tärkeää tukea polkuja, joita paikalliset itse ovat valinneet.

Sri Lankassa maanomistuskeskustelussa on mukana myös muita toimijoita: buddhalaiset temppelit omistavat metsämaata, mutta ovat perinteisesti antaneet paikallisille oikeuden väliaikaiseen viljelyyn palveluksia vastaan. Maankäytöstä maksetaan "vuokraa" temppelille palvelusten muodossa.

Ensimmäinen projektille asetetuista tavoitteista oli tiedon lisääminen. Tällä tarkoitetaan tietoa metsän tarjoamista ekosysteemipalveluista ja tiedon käyttöä päätöksenteossa. Tavoitteeseen pyrittiin mobilisoimalla opiskelijoita niin Sri Lankan kuin Suomen korkeakouluista. Opiskelijoiden tutkimuksissa koottiin yhteen ja tuotettiin uutta tietoa aloilta, joita metsänhoidossa voidaan hyödyntää. Näitä ovat mm. GIS sekä ekologinen ja biologinen tutkimus. Kenttätutkimuksessa suomalaiset toivat avuksi teknistä osaamista. Srilankalaisilta saatiin korvaamatonta paikallistietoa.

Toisena hankkeen tavoitteena oli paikallisten yhteisöjen roolin tunnistaminen ja vahvistaminen. Metsäalueiden tuntumassa ja niiden sisällä asuvilla paikallisilla on avainrooli metsien hoidossa ja hyvinvoinnissa: he hyötyvät metsien palveluista suoraan ja toisaalta voivat niihin parhaiten vaikuttaa. CEJ lähestyi sinnikkäästi paikallisia kyläläisiä ja loi yhteyksiä heidän ja metsäviranomaisten välille. CEJ tavoitti noin sata yhteisöä, yhteensä tuhansia ihmisiä. Metsälaitos laati CEJ:n avustuksella kahdelle hankealueelle metsänhoitosuunnitelmat, jotka velvoittavat seuraavien kymmenen vuoden ajaksi, mutta eivät ole virallisesti hyväksytyjä. Askeleita on kuitenkin otettu suunnitelmien toimeenpanemiseksi: Metsälaitos on aloittanut työt rajaamalla metsäalueita ja alkamalla ratkaista metsänhallintakiistoja. Suunnitelmat ovat jo tuottaneet hedelmää: vuonna 2017 metsäpaloja onnistuttiin vähentämään yli puolet edellisestä vuodesta. Oleellista muutoksessa oli tietoisuuden lisääminen ja asukkaiden parantuneet valmiudet ehkäistä metsäpaloja.

Kolmas tavoite: elinkeinojen parantami-

nen ja kehittäminen. Metsän liepeillä asuvat perhekunnat ovat perinteisesti saaneet elantonsa kaskeamalla maata ruokakasvipelloiksi. Tärkeäksi tulonlähteeksi on nousut myös mm. tuottoisan pippurin viljely pihapiireissä. Toimeentulomahdollisuuksia voidaan edelleen parantaa perustamalla taimitarhoja ja siemenpankkeja sekä kehittämällä ja tehostamalla kotipuutarhojen viljelyä. Metsälaitos on ohjannut kaskiviljelyä metsän ulkopuolisille alueille. Osapuolet ovat kuitenkin yhtä mieltä siitä, että kaskeamisesta luopumiseen pitäisi liittyä taloudellinen kompensatio.

Merkittävä Sri Lankan metsien mahdollistama elinkeino on keräily (NTFP, non timber forest products). Metsäluonnosta korjataan lukuisia ayurvedisessä perinteessä käytettyjä kasveja. Elinkeinoa voidaan tehostaa luomalla markkinat hyödykkeiden kerääjien ja niiden ostajien välille. NTFP-kasvien etsijöitä, useimmiten paikallisia, voidaan kouluttaa tuntemaan tuotteiden käyttömahdollisuudet entistäkin paremmin ja lisäämällä tätä metsän arvoa kyläläisille. NTFP-keräilyä varten on olemassa lupajärjestelmä, jossa luvan edellytyksenä on kasvien keräily kestävästi. Lupia on tarkoitus myöntää vain paikallisille. Tärkeää onkin ollut saada Metsälaitos taipumaan siihen, että yhteisöillä on oikeus metsiensä käyttöön.

Neljäs tavoite: Oikeudellinen neuvonta. Paikalliset yhteisöt ovat usein turvattomia laittomia maananastuksia ja muita rikoksia vastaan paitsi fyysisesti, myös lain edessä. CEJ järjesti tapaamisia, joissa metsäasioihin perehtyneet lakimiehet kertoivat ratkaisumahdollisuuksista ja kouluttivat paikallisyhteisöjen johtajia ratkaisemaan itse pieniä maa- ja metsäasioihin liittyviä lainopillisia kiistoja. Tapaamisten ja luen-
tojen tulisi kuitenkin myös johtaa toimen-

piteisiin. Ne tulisi myös kohdentaa entistä paremmin niille, jotka neuvoista hyötyvät: niille, jotka ovat kokeneet rikkomuksia naapurustossaan.

Viides tavoite oli metsärikosten raportointi, eli luvattomien maankaappausten ja muiden rikosten sekä niistä johtuvien ympäristö- ja sosiaalisten ongelmien tuominen päivänvaloon kansallisella tasolla. CEJ perusti internetsivun metsärikosten raportointia varten sekä toteutti useita mediakampanjoita, jotka ovat tuoneet suuryritysten maananastuspyrkimyksille kansallista huomiota. Hankkeen aikana CEJ onnistui lakitoimin torjumaan useita maankäyttörिकoksia, mm. hotellin ja golfkentän rakentamisen. CEJ myös jakoi vuosittain palkinnon ansioituneelle ympäristöoikeuden puolustajalle.

Usko tulevaan?

Sri Lankan Metsälaitoksen johto oli hanketta kohtaan alusta alkaen varsin suopea. Tämä ei ole itsestäänselvyys monissa kehittyvissä maissa. Tyypillistä on, että projekteissa, joissa rahoitus tulee riippumattomasta lähteestä, rahojen vastaanottajat pyrkivät ilmaisemaan asioita, joita rahan antajat haluavat kuulla. "Mitä minä tästä saan?" -ajattelu on tyypillistä ja lahjottavissa sekä uhkailtavissa olevia löytyy. Viranomaiset saattavat ilmaista halukkuuttaan, mutta eivät käytännössä kannakaan vastuutaan. Onkin ollut tärkeää välittää tietoa siitä, mitä viranomaiset itse hankkeesta hyötyvät: resursseja kentälle jalkautumiseen, keskusteluyhteyden yhteisöjen kanssa ja ylipäänsä vähemmän vihamielisen toimintakentän.

Projektin päätavoite, metsänhoitosuunnitelmien laatiminen, onnistui. Tahot, jotka olivat aiemmin tehneet vastaavaa yhteis-

Pyhitettyjä puita

Kuva: Sini Pellinen

työtä, olivat tälläkin kertaa siihen valmiimpia kuin ne, joilla vastaavaa kokemusta ei ollut. Tämä herättää huolta paikallisten mobilisointiyritysten kattavuudesta. Otettiin huomioon myös kaikkein kaukaisimmat kyläyhteisöt? Kantautuiko tieto ryhmätapaamisista myös vaikkapa vanhojen naisten tietoon, joilla on eniten perimätietoa? Metsänhoitosuunnitelmat on laadittu perusteellisesti, mutta puutteita löytyy: esimerkiksi suojelutoimenpiteistä hyötyviä kohderyhmiä ei ole määritelty riittävästi ja paikkasidonnaisia tietoja puuttuu. Suunnitelmien liiallinen akateemisuus onkin niiden heikkous.

Korruptio on, kuten monella muullakin kehittyvällä alueella se maan syrjäisempi hiekkaranta. "Puolestapuhujat" saattavat ajella kallisarvoisilla mopoilla ja pystyttää laittomia raja-aitoja vaikkapa golf-kenttää suunnittelevien laskuun. Jos rahaa löytyy, lakia ei tarvitse noudattaa ja sanktioiden puuttuminen vahvistaa tätä ajatusmallia. Rikosten hiljainen hyväksyminen vähentää edelleen niiden luottamusta, jotka ovat joutuneet väärinkäytösten kohteiksi. Luonnonvarahallintasektorin kehitysyhteistyö on siis vaikeaa. Alan hankkeita on vähän ja olemassa olevia on vaikeaa tuoda esille houkuttelevasti.

Mikä sitten valaa uskoa onnistumiseen? Palataanpa pyhään metsään, jossa oransseja kangaskaistaleita on kiedottu puiden ympärille. Suomessa vastaava näky enteiliisi aivan muuta, kaadettavaksi joutuvien puuyksilöiden kohtaloa. Kehitysyhteistyöhankkeessa onkin syytä muistaa kulttuurisidonnaisuus: vaikka korruptio voikin kuulua irrottamattomasti paikalliseen toimintaan, voi kulttuurista ammentaa myös kädenojennuksia. CEJ hyödynsi tätä viisaasti ja lähestyikin aluksi erityisesti paikallisyhteisöjen pyhiä henkilöitä. Uskoa met-

sänsuojeluun toi paikallisten halukkuus, oli se sitten kulttuurisidonnaista tai ei.

CEJ sai ulkoministeriön ja suomalaisen hanketyöryhmän tuella kolmessa vuodessa paljon aikaan. Metsänhoitosuunnitelmat valmistuivat ja keskustelu Metsälaitoksen ja paikallisyhteisöjen välillä lisääntyi huomattavasti. Paikallisyhteisöt tuntevat nyt paremmin oikeutensa ympäristöönsä: he tietävät, että kaivokset metsässä tai hiekanotto joella ovat laittomia ja osaavat reagoida rikoksiin.

Toimintamallit viranomaisyhteistyölle on nyt pohjustettu ja CEJ olisi halukas laajentamaan osallistavaa metsänhoitotapaa uusille metsäalueille. Mahdollisuudet pitkäjänteiselle toiminnalle ovat olemassa ja työryhmä – joka toimii nyt Pääskyjen siipien alla – onkin suunnitellut yhteistyössä CEJ:n kanssa uutta hanketta Sri Lankan metsänhoidon tiimoilta. Hankehakemus on parhaillaan ulkoministeriössä arvioitavana. Ruohonjuuritaso on siis riippuvainen hallinnon huipusta, mutta myös toisinpäin: metsät elättävät tällä pallolla jokaisen.

AINO TANTTARI

Alkuperäisen Natura-lehdessä 1/2018 julkaistun artikkelin on editoinut ja lyhentänyt Heli Janhunen, joka toimi myös CEJ-hankkeen koordinaattorina Shalinissa.

Lisätietoja:

*CEJ: www.ejustice.lk
www.srilankaforestwatch.lk*

Lahjoita mangopuu, kasvihuone tai tukea naisten säästöryhmille

Ostamalla Pääskyjen aineettoman lahjan tuet Prayatna Samiti -hanketta

Pääskyjen aineettomat lahjat ovat ekologinen ja eettinen vaihtoehto. Lahjojen tuotto ohjataan intialaisen Prayatna Samiti -järjestön hankkeeseen, jossa parannetaan maaseutukyliin perheiden ruokaturvaa ja toimeentuloa edistämällä ekologisesti kestävä maataloutta, ravintoainepitoisten ruokakasvien kasvatusta sekä kyläläisten osallistumista päätöksentekoon.

Lahjat löydät Pääskyjen verkkokaupasta:

<https://holvi.com/shop/paaskyt/section/aineettomat-lahjat/>

Sähköinen kortti lähetetään ilmoittamaasi sähköpostiosoitteeseen.

Pääskyt noudattaa EU:n uusia tietosuojasääntöjä

EU:n yleistä tietosuoja-asetusta (GDPR, General Data Protection Regulation) alettiin soveltaa kaikissa EU-maissa 25. toukokuuta 2018 lähtien. Asetuksella säädetään siitä, miten yksityiset henkilöt, yritykset ja organisaatiot käsittelevät henkilötietoja.

Pääskyt kerää jäseniltään jäsenrekisteriin ainoastaan nimi- ja yhteystiedot tiedotusmateriaaliamme lähetystä varten. Pääskyt ei koskaan luovuta kolmannelle osapuolelle henkilötietoja kuten puhelinnumeroa tai sähköpostiosoitetta ilman tämän henkilön antamaa lupaa.

Henkilötietojen keräämisestä, säilytyksestä ja käytöstä voit lukea tarkemmin tietosuojaselosteestamme, joka on luettavissa nettisivuillamme:

http://paaskyt.fi/data/documents/2018Tietosuojaseloste_Paaskyt.pdf.

SYYSKOKOUSHKUTSU

Kehityksmaayhdistys Pääsköjen
sääntömääräinen syyskokous
torstaina 29.11.2018 klo 17.15
Mäkelänkatu 54, 00510 Helsinki

Esityslista:

1. Kokouksen avaaminen
2. Kokouksen toteaminen laillisesti kokoon kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi
3. Puheenjohtajan valitseminen kokoukselle
4. Sihteerin valitseminen
5. Pöytäkirjantarkastajien ja äänenlaskijoiden valitseminen
6. Esityslistan hyväksyminen
7. Vuoden 2019 toimintasuunnitelmasta päättäminen
8. Vuoden 2019 talousarviosta päättäminen
9. Yhdistyksen puheenjohtajan valitseminen vuodelle 2019
10. Yhdistyksen hallituksen valitseminen vuodelle 2019
11. Tilintarkastajan, varatilintarkastajan ja toiminnantarkastajan valitseminen vuodelle 2019
12. Päätetään yhdistyksen jäsenmaksu vuodelle 2019
13. Muut asiat
14. Kokouksen päättäminen

HUOM. Vuoden 2019 toimintasuunnitelma- ja talousarvioesitykset saa sähköpostitse lähettämällä pyynnön osoitteeseen kehityksmaayhdistys.paaskyt@gmail.com

OSOITE: Mäkelänkatu 54, 00510
Helsinki
(Emmaus-kirpputorin yhteydessä)
PUH. 045-138 9062
KOTISIVU: www.paaskyt.fi
S-POSTI: [kehityksmaayhdistys.
paaskyt@gmail.com](mailto:kehityksmaayhdistys.paaskyt@gmail.com)
FACEBOOK: [www.facebook.com/
Paaskyt](http://www.facebook.com/Paaskyt)

LEHDEN TOIMITUS:
Heli Janhunen ja kirjoittajat
LEHDEN TAITTO: Jelena Salmi
KANNEN KUVA: Heli Janhunen

JÄSENMAKSUT
20–100 euroa/vuosi
PANKKI: FI06 5780 0720 2384 06
VIITE: 51402
Ilmoita nimesi sekä sähköposti- ja katuosoitteesi, niin saat jäsenlehdän kahdesti vuodessa.

Jos haluat jäsenpostit sähköisenä, lähetä viesti: [kehityksmaayhdistys.
paaskyt@gmail.com](mailto:kehityksmaayhdistys.paaskyt@gmail.com)

CUNA NAZARETH TUKI- JA KUMMIMAKSUT (PERU)
PANKKI: FI84 5549 6610 0081 99
VIITE: 35004

MUUT TUKIMAKSUT
PANKKI: FI06 5780 0720 2384 06
VIITTEET: Kohdentamaton tukimaksu yleiseen toimintaan: 50018
Prayatna Samiti -hanke (Intia): 31613

Rahankeräyslupa: 1.1.2018–
31.12.2019, RA/2017/798

